

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної роботи
_____ М. І. Мальований

“ _____ ” _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія українського державотворення»

для студентів спеціальності: 073 «Менеджмент»

факультет

менеджменту

Умань – 2019 рік

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія українського державотворення» для студентів за напрямом 073 «Менеджмент». – Умань: Уманський НУС, 2019. – 15 с.

Розробник: к.і.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін _____ Доморослий В. І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін
Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____ доц. Машковська Л. В.

“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

“ _____ ” _____ 20__ року Голова _____ Гоменюк М.О.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	07 Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 2	<u>Спеціальність 073</u> <u>«Менеджмент»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 9		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		II	
Тижневих годин для денної форми навчання:		Лекції	
аудиторних – 3	Освітній ступінь: бакалавр	18 год.	
самостійної роботи студента – 4		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 92:106

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення історії української державності у вищій школі є:

- розвиток національно-державницької самосвідомості майбутніх фахівців;

виховання почуття причетності студентів до тисячолітньої історії українського народу, формування патріотичних і морально-етичних переконань, готовності безкомпромісно протистояти будь-яким зазіханням на національно-державну самобутність українського народу;

- набуття фахівцями навичок роботи з історичними джерелами та літературою, наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку;

- вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ

і подій, здатності протистояти ворожим антиукраїнським фальсифікаціям сучасної суті та історії української державності.

Завданням вивчення дисципліни «Історія українського державотворення» є набуття таких компетентностей:

- **інтегральної:**

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство;

Програмними результатами вивчення дисципліни «Історія українського державотворення» є:

- з'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової

активності для ведення здорового способу життя;

- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань, повагу до різноманітності та полі культурності.

У результаті вивчення курсу «Історія українського державотворення»: студенти повинні

Знати:

- використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні вітчизняної історії;
- вдосконалення теоретичного рівня викладання та ефективного використання дисципліни у виховному процесі;
- забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів історизму та об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій;
- гуманістичної спрямованості історичної освіти, орієнтованості її на пріоритет національних та загальнолюдських цінностей;
- досягнення наступності в історичній освіті на етапі вищої школи стосовно загальноосвітньої школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми, загальні закономірності державно-історичного розвитку;
- складні та суперечливі явища, процеси в історії суспільно-політичного та культурного життя України в контексті розвитку світової цивілізації;
- тенденції економічного розвитку України, зокрема, її агропромислового комплексу; добре орієнтуватись в історичних джерелах і новітній науковій літературі;

Вміти:

- синтезувати набуті знання у відповідне світосприйняття та високу політичну культуру;
- творчо застосовувати набуті знання з історії української державності у повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінювання суспільних явищ, подій;
- формувати власну наукову позицію щодо актуальних політичних проблем сьогодення; самостійно осмислювати закономірності історичного розвитку, аргументовано і переконливо спростовувати ворожі антиукраїнські фальсифікації суті та історії української державності.

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Українська державність: витоки форми тенденції.

Тема 1. Вступ до курсу «Історія української державності».

Перші державні утворення на території України

Актуальність, предмет, мета, завдання курсу. Поняття українського державотворення. Особливості території України і національно-державницька атрибутика українського народу. Державність на території України в добу античності та раннього середньовіччя. Проблема етногенезу українців і критика відповідних псевдонаукових теорій

Тема 2. Київська Русь - першооснова української державності

Зародження державності у східних слов'ян. Формування давньоруської держави – Київська Русь. Державно-політичний устрій Київської держави. Міжнародні відносини давньоруської держави. Державотворчі традиції Галицько-Волинське князівство Занепад Київської держави: причини. Наслідки.

Тема 3. Національно-визвольна боротьба українського народу у XVI - XVIII ст. Козацько-гетьманська державність

Виникнення української козацької держави – Гетьманщини. Переяславський міф. Особливості формування та устрою козацької держави (Війська Запорозького). Територіально-адміністративний поділ. Інституції Гетьманщини. Ліквідація царатом козацьких автономій. Місце і значення української державності ранньомодерної доби.

Тема 4. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності у XIX ст.

Політичне становище України на початок XIX ст. Періодизація національно-визвольних змагань українського народу. Перші хвилі національного відродження і перші українські проекти. Роль Тараса Шевченка в цих процесах. Перехід до політичного етапу українських визвольних змагань. Ідея самостійності і українське питання напередодні та в роки Першої світової війни.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. Українська державність новітньої доби.

Тема 5. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917-1920 рр.).

Особливості революції і державотворення в Україні після розпаду імперій. Перша УНР. Українська держава 1918 року: здобутки і втрати. ЗУНР, друга і соборна УНР: стан облоги. Особливості громадянської війни в

Україні і чинники поразки державотворчих зусиль.

Тема 6. Національно-державне будівництво в УРСР у період між світовими війнами.

Входження України до СРСР і її статус в складі цієї держави. Формування кордонів республіки. Державницький підтекст «Розстріляного відродження». Українське питання напередодні і в роки Другої світової війни. Державницька драма Карпатської України.

Тема 7. Українська радянська держава в період «Відлиги», «Застою» та перебудови.

Десталінізація та її наслідки в Україні. Поразка хрущовських реформ. Назрівання застійних явищ. Виступи опозиційних сил за суверенність України. Перебудова в СРСР та її вплив на українську державність.

Тема 8. Історичні особливості та перспективи державотворчих процесів у незалежній Україні.

Реорганізація та створення органів державної влади. Підготовка та прийняття нової Конституції України. Міжнародне визнання незалежності України.

Тема 9. Україна і світ: геополітичний фактор в історичній ретроспективі.

Головні етапи української геополітики в історичній ретроспективі. Місце і роль суверенної України в новому геополітичному просторі.

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Разом	У тому числі				
	Л	С	Інд.	Сам.	Лаб	
	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Українська державність: витоки форми тенденції.						
Тема 1. Вступ до курсу «Історія української державності». Перші державні утворення на території України Актуальність, предмет, мета, завдання курсу. Поняття українського державотворення. Особливості території України і національно-державницька атрибутика українського народу. Державність на території України в добу античності та раннього середньовіччя. Проблема	10	2	2		6	

етногенезу українців і критика відповідних псевдонаукових теорій.						
Тема 2. Київська Русь - першооснова української державності Зародження державності у східних слов'ян. Формування давньоруської держави – Київська Русь. Державно-політичний устрій Київської держави. Міжнародні відносини давньоруської держави. Державотворчі традиції Галицько-Волинське князівство Занепад Київської держави: причини. Наслідки.	10	2	2		6	
Тема 3. Національно-визвольна боротьба українського народу у XVI - XVIII ст. Козацько-гетьманська державність Виникнення української козацької держави – Гетьманщини. Переяславський міф. Особливості формування та устрою козацької держави (Війська Запорозького). Територіально-адміністративний поділ. Інституції Гетьманщини. Ліквідація царатом козацьких автономій. Місце і значення української державності ранньомодерної доби.	10	2	2		6	
Тема 4. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності у XIX ст. Політичне становище України на початок XIX ст. Періодизація національно-визвольних змагань українського народу. Перші хвилі національного відродження і перші українські проекти. Роль Тараса Шевченка в цих процесах. Перехід до політичного етапу українських визвольних змагань. Ідея самостійності і українське питання напередодні та в роки Першої світової війни.	10	2	2		6	
Змістовний модуль 2. Українська державність новітньої доби.						
Тема 5. Боротьба за відновлення державності українського народу (1917-1920 рр.). Особливості революції і державотворення в Україні після розпаду імперій. Перша УНР. Українська держава 1918 року: здобутки і втрати. ЗУНР, друга і соборна УНР: стан облоги. Особливості громадянської війни в Україні і чинники поразки державотворчих зусиль.	10	2	2		6	
Тема 6. Національно-державне будівництво в УРСР у період між світовими війнами. Входження України до СРСР і її статус в складі цієї держави. Формування кордонів республіки. Державницький підтекст	10	2	2		6	

«Розстріляного відродження». Українське питання напередодні і в роки Другої світової війни. Державницька драма Карпатської України.						
Тема 7. Українська радянська держава в період «Відлиги», «Застою» та «Перебудови». Десталінізація та її наслідки в Україні. Поразка хрущовських реформ. Назрівання застійних явищ. Виступи опозиційних сил за суверенність України. Перебудова в СРСР та її вплив на українську державність.	10	2	2		6	
Тема 8. Історичні особливості та перспективи державотворчих процесів у незалежній Україні. Реорганізація та створення органів державної влади. Підготовка та прийняття нової Конституції України. Міжнародне визнання незалежності України.	10	2	2		6	
Тема 9. Україна і світ: геополітичний фактор в історичній ретроспективі. Головні етапи української геополітики в історичній ретроспективі. Місце і роль суверенної України в новому геополітичному просторі.	10	2	2		6	
Всього	90	18	18		54	

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Українська державність: витоки форми тенденції.		
	<p>Тема 1. Перші державні утворення на території України.</p> <p>1. Трипільський період в історії української державності. 2. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. 3. Державні утворення кочових народів на території України. 4. Проблема етногенезу українського народу.</p>	2
	<p>Тема 2. Київська Русь – першооснова української державності.</p> <p>1. Становлення давньоруської держави. 2. Державно-політичний устрій Київської Русі. 3. Державотворчі традиції Галицько-Волинське князівство 4. Занепад Русі: причини, наслідки.</p>	2
	<p>Тема 3. Козацько-гетьманська держава.</p> <p>1. Запорізька Січ – козацька республіка. Державницькі функції Січі. 2. Розробка Б. Хмельницьким політичної програми української держави. 3. Інституції Гетьманщини. 4. Пилип Орлик і Конституція України. 5. Ліквідація Гетьманщини: причини, наслідки.</p>	2
	<p>Тема 4. Відродження ідеї українського національного самовизначення у ХІХ ст.</p> <p>1. Пробудження національної свідомості у середовищі українського дворянства. Декабристи, товариство об'єднаних словян. 2. Питання української державності у суспільно-політичному русі Наддніпрянської України. Кирило-Мефодіївське братство. 3. Розвиток державницьких ідей у західноукраїнському регіоні: Головна Руська Рада, народовці, москвофіли. 4. Державницькі ідеї М. Драгоманова, І. Франка, Ю. Бачинського.</p>	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Українська державність новітньої доби.		
	<p>Тема 5. Боротьба за відновлення державності українського народу у 1917-1920 рр.</p> <p>1. Українська державність у добу Центральної Ради. 2. Держава доби Гетьманату. 3. Українська Народна Республіка доби Директорії. 4. Західно-Українська Народна Республіка та її устрій.</p>	2

	<p>Тема 6. Національно-державне будівництво в УРСР в період між двома світовими війнами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радянська Україна та її устрій. 2. Конституція УРСР 1937 р.: суперечності між декларованими положеннями і реаліями життя. 3. ОУН та її державотворча діяльність. 4. Підкарпатська Україна та її діяльність. 	2
	<p>Тема 7. Українська державність у роки Другої світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акт про відновлення української державності та його вплив на суспільно-політичні події в Україні. 2. Українські землі у планах німецьких окупантів.. 3. УПА та її державотворча діяльність. 4. Українське питання в політиці СРСР. 	2
	<p>Тема 8. Українська радянська держава в роки «відлиги», «застою».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Десталінізація в Українському суспільному житті: причини, хід, наслідки. 2. Опозиційні сили та їх виступ за суверенітет України. 3. Радянсько-партійне керівництва та українське питання. 	2
	<p>Тема 9. Україна державність роки «перебудови» та суверенітету.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідея української державності в роки «перебудови». 2. Українська діаспора та її вплив у відновлення державного суверенітету. 3. Українська держава у добу суверенітету, її устрій.. 4. Україна у міжнародних організаціях. 	2
	Всього	18

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Геополітичне становище України і його вплив на розвиток міжнародних стосунків у світі.	6
2	Економічна криза в Україні та шляхи її подолання.	6
3	Відродження духовності українців та національних меншин	6
4	Міграційні процеси в умовах незалежності.	6
5	Введення національної грошової одиниці та затвердження державної символіки України	6
6	Роль студентства в політичних процесах сучасної України.	6
7	Ліквідація ракетно-ядерного потенціалу України та її наслідки. Неефективність Будапештського (1994 р.) Меморандуму щодо гарантій безпеки для України.	6
8	Анексія Російською Федерацією Криму та її агресивні дії на Сході України.	6
9	Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки», стан та проблеми реалізації.	6
Всього		54

Методи навчання

Лекції
Семінарські заняття
Практичні заняття
Інтерактивні методи навчання

Методи контролю

Усне опитування.
Письмове опитування.
Складання структурно-логічної схеми теми.
Реферати.
Описові завдання.
Тестування.

Екзамен

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний контроль)										Сума
ЗМ1	ЗМ2			ЗМ3		ЗМ4			МК	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	100
10	10	10	10	10	5	5	5	5		

Рекомендована література

Базова:

1. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності.- П., 1995.
2. Мироненко М., Римаренко Ю., Усенко І., Чехович В. Українське державотворення. Невитребований потенціал: Словн.-довід. - К., 1997.
3. Молдаван В. Основи держави і права. - К., 1997.
4. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ ст. - К., 1994.
5. Нижник Н.Р. Державна влада та державне управління в Україні // Вісн. УАДУ -1997. - № 2.
6. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1919 рр. -К., 1995.
7. Потульницький В. Нариси з української політології (1819-1991). -К., 1994.
8. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Наук, керів. В.В. Цветков - К., 1998.
9. Румянцев Д., Страхов В. Історія держави і права України (кінець ХІV- середина ХVІІ ст.). - Вип. 2. - К., 1992.
10. Смолій В., Степанков В. Українська державна ідея ХVІІ-ХVІІІ ст.-К., 1997.
11. Українська державність у ХХ ст.: Історико-політологічний аналіз. -К., 1996.
12. Шевчук В., Тараненко М. Історія української державності: Курс лекцій. - К., 1999.

Допоміжна:

1. Алексеев Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох. – К., 2000.
2. Бойко О. Історія України. – К., 2002.
3. Васильєва Р., Горкіна Л. Історія економічної думки України. – К., 1993.
4. Гнатюк О. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. – К., 2005.
5. Горелов М., Моця О. Цивілізаційна історія України. – К., 2005.
6. Гринів О. Українська націологія: В 2 кн., – Львів, 2004-2005.
7. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. – К., 2004.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1992.
9. Грушевський М. Історія України-Русі: В 11т., 12 кн. – К., 1991-1995.
10. Довідник з історії України. – К., 1996.

